

Nro 9.

A' FELS. R. TSASZARNAK ES A. KIRÁLYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

*Kölk Bétshon Juliusnak 29 dik napján 1794.
esztendőben.*

Hadi Történetek.

Juliusnak 15 dik napján mostoha módon viselte magát a' hadi szerentse a' Rajna vizén túi táborozott Pruffziai seregekhez. Dél után az egész Német cordont, melly *Neustadtói* fogva a' *Rajna* partyáig ki nyúlt, keményen meg támadták a' *Frantziák*, két órától fogva estéli 8 óráig meg nem szünet az eget és földet egy aránt reszkettető ágyú ropogás. A' hadi szerentsének hol jobbra, hol balra való hajlása, és sok vér ontás után végtére csak ugyan által fúrták magokat a' *Frantziák* a' német cordonon, a' bé következett éjjel vissza húzták magokat az égyyesült seregek, az

a' *Rajna* vizén, *Man-*
 a' *Heidelbergai* kapu előtt
Hohenlohe örökös hertzeg
 Prusszus seregek, *Türkiel-*
non keresztül *Güntersblun* alá
 tagokat, a' többi pedig, nevezetessen
 kik a' *Lauterni* lineánál állottak, *Mo-*
 felé vették úttjokat, minekutánna ellene
 attanak volna a' *Trippstadt* mellett előre
 Frantziák dühösségének. Mind két rész-
 sok vér ontatott ki, a' Frantziák közül
 mbernél több maradt a' tsata piatzon, ha-
 ,, a' mint könnyen képzeloí lehet, a' Prussziai
 s egek is sokat vesztettek, annyival inkább, mi-
 vel égyetlen egynek sem ádtak pardont a' Fran-
 tziák, világos parantsolatot vévén arra a' *Párisi*
Conventól. — Sok derék Prusszus hadi tiszték
 vesztették el ebben a' mérges tsatában beises éle-
 teket, sokkal többen estenek sebbe. *Kleist* Ge-
 nerál *Lájtinánt* gyenge sebet kapott, *Kunitzky* Ge-
 nerálnak a' hasán menvén áltai a' golyóbis, kö-
 vetkezett nap meg hólt, *Pfau* Generál pedig fog-
 ságba esett.

Eggy, *Jul. 17-dik* napján költ *Manheimi* ma-
 gános levél ekként beszél a' *Rajna* környékén tá-
 borozó égyesült *Austriai* és *Prussziai* hadi sere-
 geknek jelenvaló környüllásairól: „Éppen azon
 a' helyen állanak most a' Frantziák, a' mellyen
 állottak ennekelötte két hólnappal, minekelötte
 t. i. az égyesült seregek a' *Rajna* vizén által men-
 tenek, és a' *Lauterni* lineát el foglalták volna a'
 Prusszusok. A' német ármádiának külső tábori
 ör állói, *Manheim* vidékén *Maudach*, és *Munden-*
heim közt tanváznak. *Kalkreuth* Prusszus Gene-
 rál *corpusa* *Winweillertól*, *Meisenheimig*, és *Kreu-*
czekig vonta magát vissza. *Möllendorf* Feldmar-
 sal ármádiája *Kirchheimpoland* alatt (alsó *Palat-*
inátusban) fekszik. A' Frantziák a' *Speyerbe* és
Neustadtba vivő *Manheimi* út mellett táboroznak,
 és már beun is vóltak *Speyerbe*, 40 ezer főből
 álló segítő sereg ment hozzájuk *Kis-Britanniából*.

és Provinciából azok közzül, a' kik az *Alpes* hegyek közt táboroztanak, a' kik a' vad kiskék oly könnyen és bátran mar-
nak a' közfialás hegyeken; melyet tudák szemléltének a' Prusszus katonák.

A' *Juliúsnak* 13, 14 és 15-dik napjain tör-
tsatákat ekként festi le egy *Carlsruheben* írt
magános levé: Múlt vasárnaptól, az az, *Juliú-
snak* 13 dik napjától fogva nagyon meg változtak
a' do goknak környü állásai a' *Rajna* vizen túl,
mindenek rendkívüli való nyú zhatatlanságban vagy-
nak ottan, a' miről ingyen nem is ámodtunk, a'
történe meg. Kéttizer húszon négy óratól fogva
szüntelen való véres tsatákban vóttanak az égyye-
sült német seregek, melyeknek ki menetek so-
káig kétséges vala: — A' *Rajna* túl táborozó
Fr. armádia; mely 8 nap alatt 150 ezer emberre
szaporodott, mérgesen meg támadta az Austriai
és Prussziai seregeknek a' hegyektől a' *Rajna* vi-
zéig ki nyúló cordonnyát, kiváltképen pedig az
Edikhofen alatt táborozott Prusszusokat. — Ezek
igen vitézi módon viselték magokat, és nemcsak
vissza verték a' dühös ellenséget, hanem e' mellett
100 embert el is fogtak közülök, és négy ágyú-
kat el nyerték. De mivel fel tették azt magok-
ban a' Frantziák, hogy akár merre fordúliyon a'
koczká, 's akár mennyit vezessenek, mind ad-
dig meg nem szünnek a' tsatázástól, valánthaddig
a' *Párisi* Conventnek parantsolatlyát, mely ab-
ból áll, hogy a' *Rajna* vizéig el foglalják a' Né-
met Birodalmat, bé nem tellyesítik; ismét raj a'
tűöttek a' Prusszusokon, a' leg erősebb battériá-
jokat, 's abban 10 ágyúkat el foglalták; de fe-
lettebb nagy veszteségekkel, úgy annyira, hogy
egymáson heverének holtjaik a' tsata piatzon.
Végtére csak ugyan gyöztek, de nem vitezések,
hanem számok által, vissza nyomták a' Prusszu-
sokat; két felé szakasztották az égyyesült hadi se-
regeknek egybe kaptisolt lántzát, mely által két
felé vágatvan azoknak egymással való égyyese-
gek, az Austriacusok *Speyeren* innen vontak ma-

apodtanak legyen meg a' Prusszu-
an tudatik. A' isata közben *Edesheim* ne-
flység egészlen áldozattjává leve a' kegyet-
vulcausnak, más helységekben is sok káro-
ett a' tűz — ismét a' Frantziák birtokában
on *Speyer* városa.

Jul. 18-dikán ismét a' Prusszus tábori külső
ön állott seregekre ütöttek a' Frantziák *Lambs-
heim* és *Frankenthal* közt, a' velek való isata ek-
kor rövid vólt, és tsak egynéhány ember hólt ab-
ban meg, a' sebbe esteknek száma sem ment sok-
ra. A' *Rajná*n túl fekvő Német tartományokban
is egy proclamációt tétetett, mellyre való nézve
kemény parantsolattya vagyon a' patrióta kato-
náknak, hogy senkit leg kevesebben is meg ne
sértsenek, 's mindent kész, vagy papiros pénzél
fizessenek. De ezt tsak úgy lehet tekinteni, mint
tsalogatást, mert tudva van több izben el köve-
tett kegyetlenségek, rabiások és puztítások a'
Frantziáknak. — Ugy láttzik, hogy *Möllendorf*
Feldmarsal, nem az ellenségtől való félelem mi-
att, hanem azon végből vonnya magát hátrább,
hogy a' sikra tsalván a' Frantziákat, alkalmas-
ságot szerezhessen a' Prussziai lövasság ki terje-
désének, 's haszonnal való munkásságának. A'
nevezett Feldmarsal kvártélyja *Bockenheimban*, a'
Hohenlohe örökös hertzegé pedig *Pfledersheimban*
vayon. A' Fr. Generálisoknak meg vagyon a'
közönséges Jóra ügyelő Commissió által paran-
tsolatva, hogy akár mennyiben kerüllyön, addig
meg ne nyugodjanak, míg *Moguntziát* kezekre
nem keritik, és a' *Rajná*nak túlsó partyáig nyú-
ló tartományokat egész Hollándiáig el nem fog-
lallyák.

Brüsszelnek Frantziák által lett el vétetésé-
től fogva, igen keveset hallunk Flandriának és
Brabantziának jelenvaló állapotjáról, a' mit hal-
lunk is bizonytalan, mindazért, mivel a' *Belgio-*
mi postáknak járása félbe szakasztatott, mind pe-
dig azért, mivel a' szomszéd tartományokból jött

levelek egymással ellenkezne
tichi levéből azt olvastuk, he-
shelnt, és *Namurt* minden vér-ontá-
 lalták a' *Frantziák*, más ugyan onnan jö-
 azt beszéli, hogy *Koburg* herczeg ármádiája
ven és *Namur* közt fekszik, és jobb szárnyával
 amazt, bal szárnyával pedig ezt fedezi; hogy a'
Namuri őrizet egynéhány ezerrel meg szaporita-
 tott; hogy 15 ezer emberrel védelmezi azt *Melas*
 Generál; hogy *Mecheln* alatt meg üköttek a'
 miéink a' *Frantziákkal*, melly ükötetben ezek
 nagy veszteséggel vissza veretettek s. a. t.

Miben legyen a' dolog, leg jobban meg il-
 hettyük, azon jelentésből, mellyet *Koburg* her-
 czeg *Jul.* 18 dik napján utasított a' *Bétsi* udvari
 hadi Kancelláriához, és a' mellyet ez, közelebb
 múlt szombaton tétellett közönségesse az udvari
 újság levelek által. *Jul.* 12 ik napján, *úgymond*
Koburg herczeg, ki indúltanak *Gróf Latour* és *B.*
Werneck F. M. Lajtánatok *Lüttich*, *Tonger*, és
St. Tron mellett lévő tanyáikból, és az első a'
Tongerntől Namurig vivő ország uttyán *Omál* alatt
 állapodott meg, a' második pedig *Landen* alatt.
 Az ellenség a' *Namuri* és *Löweni* útakan, egész
Disambavig küldötte ki portázó katonáit, a' hol
 a' mi külső tábori strázsáink állottanak. — *Jul.*
 13 dikán *Dave* mellett, *Namuron* felül hidat vetet-
 tek a' *Frantziák* a' *Maas* vizén, holott közülök
 egy *colonne* ott, másik *colonne* pedig a' *Maas-*
nak jobb partyán telepedenek le. *Löwen* előtt
 állott külső strázsáink *Jul.* 15 dikén hajnaltól fog-
 va szüntelen való tsatában voltak az ellenséggel,
 a' kik olly számosan, 's annyi ágyúkkal rohan-
 tak *Löwenre*, és a' *Morduli* erdőre, hogy kénte-
 len volt az ott állott *Kray* Generál Májor tanyá-
 ját el hagyni, 's azt az ellenségnek engedni. —
 Ugyan akkor ütöttek a' vizi tsatorna, és *Mecheln*
 mellett tanvázott őr-állóinkra is. és mind ezeket,
 mind a' *Kempeni*, *Huti*, és *Thildonki* hidakat
 fedező *Hollandus* seregeket hátrább nyomták,
 mellyre nézve 3 batalion gyalogságot, és két

öldött *Kray* Generál a' *Linz*
*székhely*be vivő útnak fedezésére,
 pedig *Löwenen* kívül *Pellenberch*
 állapodott meg. — *Juliusnak* 17 dikén
 s *Frantzia* portázók jöttek felénk a' *Löwe-*
ni úton, vissza nyomták az ott vigyázatban ál-
 lott tisztiüket, egész *Tirlemontig* nyomultak elő-
 re, a' városba is bementek, hanem észre vévén
 az általuk küldetett segítséget, ismét oda hagy-
 ták azt. — Néhány órákkal az után sok *Frant-*
zia tiszteket látott *Nauendorf* Generál, a' kik a'
*Tirlemont*on alól fekvő tetőket megjárták, 's meg
 vizgálták, kétség kívül ott akarván magoknak he-
 lyet választani; a' védelmezésekre előre küldetett
 lovasság szüntelen háborgatta ottan lévő külső
 strázsáinkat. — Következett napon 100 lovas,
 és 200 gyalog *Frantziák* mutatták magokat a' *Tir-*
lemonti úton, kik ellen néhány lovas osztályokat
 lesbe állítottak *Dévay* és *Nauendorf* Generálok,
 a' melyeket észre vévén, söt karjaiknak erejét is
 érezvén amazok, nyakra före vissza lódultak. —
Koburg hertzegnek fő kvártélyá *Jul.* 18-ik napján
 még *Brabantziának* kis városában *Landenben*, a'
Leodiai püspökségnek határára volt.

Juniusnak 3, 12, 15, 16, 18, 20, és 26-ik nap-
 jain történt tsatákban, a' *Sambre* vize mellett tá-
 borozott, és az *Orániai örökös* hertzeg kormá-
 nva alatt lévő *Austriai* seregekből 512 ember és
 296 ló vesztének el; 1717 ember, 's 371 ló kap-
 tanak sebet; a' fogságba esteknek, 's el téve-
 lyedteknek számok pedig 655 emberre, 's 80 ló-
 ra ment. — Következendő *Cs. K.* hadi tisztek
 hullottának el, a' fent említett tsatákban: *Roegen*
 zászlótartó *Mitrovszki*; *Fediny* fő Strázsamester
d' Alion; *Dressel* kapitány *Kaunitz*; *Macdermouth*
 kapitány, és Báró *Bánffy* fő hadnagy *Splényi* re-
 gementeiből; *Daboville* all. hadnagy a' *Carnevil-*
le szabad seregéből; *Florival* all. hadnagy a'
Bourbon legiójából; és *Kirschberg* fő hadnagy a'
Bercsényi huszár regimentéből.

Sebbe estenek: *Brandeghem* all-hadnag. *Brieg*; *Ivánka* fő hadnagy a' Bideskúti; *Kern* hadnagy az Adorján granatéros batallionnyaitól; *Letschert* kapitány a' Toscánai nagy hertzeg; *Förstenberg* fő hadnagy *Kinsky Ferentz*; *B. Fürstenberg* kapitány és *B. Kocz* all-hadnagy d' Alton; *Carracciolo* fő Strázsamester, *Zaruba* kapitány Lájtnánt, *Willmans*, és *Fölker* all-hadnagok, *Rajnach*, *B. Weber*, *Barri*, *Waldstaedter*, és *Hummel* zászlótartók *Stain*; *Schrepka* és *Kirnan* kapitány lájtnántok, *Schindler* és *Larisch* fő hadnagok, *Larisch* all hadnagy, és *Basdar* zászlótartó *Kaunitz*; *Zineque* kapitány, *Novotny*, és *Dümovich* hadnagok *Klebeck*; *B. Wetzel* Obester; *Fichtel* fő Strázsamester, *Schirmer*, *Fitzpatrick*, *Hanzler*, *B. Trenck* és *Bayerle* kapitányok; *Colloredo* *Wentzel*; *Bailet* és *Balogh* zászlótartók *Elsterházy* *Antal*; *Ribioes* kapit. *Benyóvsky*; *Gróf Almássy* fő hadnagy, és *Sánta* zászlótartó *Splényi*; *B. Bubna* kapitány *Devins*; *Vécsey* fő hadnagy a' Császár könnyű szerű lovas; *Gróf Traun* lovas kapitány, *Barzer* és *B. Bretlach* fő hadnagok *Kinsky* könnyű szerű lovas; *Reinke* kapitány *Lobkovicz* könnyű szerű lovas; *Wagensfeld* fő Strázsamester *Nassau*; *Kranach* és *Gansel* kapitányok, és *Wolfrath* all-hadnagy *Kavanagh* vasas; *Böck* és *Salamon* kapitányok, *Hegedüs*, *Magyar*, és *Motsári* fő hadnagok, és *Pongrátz* all-hadnagy a' Császár huzár; *Báró Luschnsky* *Sándor* *Leopold* huzár regementeiből; *Peltier* és *Guenz* kapitányok, és *Suc* fő hadnagy a' *Sax* nevet viselő huzárok közül; végtére *Majanich* fő hadnagy a' pattantyús seregtől.

Frantzia fogságba estenek: *De Donk* fő hadnagy, és *Gróf Dörning* zászlótartó *Callenberg*; *Grimm* zászlótartó *Ehrbach*; *Schilder* fő Strázsamester és *Baumann* zászlótartó *Kaunitz*; *Tauber* fő hadnagy *Klebeck*; *Rechenberg* kapitány *Splényi*; és *Borsitzky* vitéz lovas kapitány *Wurmset* regementeiből.

...assuk továbbá azt is, a' mit a' külföldi le-
 vének a' *Belgiomi* hadi környülállásokról beszél-
 nek. Eggy *Juliusnak* 14 ik napján költ *Mastrichti*
 levél azt mondja, hogy az *Austr. Belgiomban*
 egynéhány corpusokra osztott Cs. K. armádia
 egészen öltözve kapcsoltja magát, *Mechelától* fog-
 va *Namurig* cordont von, és azon 30 ezereken
 kívül, a' kik imitt amott fekszenek őrizetben,
 126 ezer emberre megyen, kik között 24 vagy
 28 ezer cavalléria vagyon. Ez a' levél beszéli
 azt is, hogy hanemha a' Frantziák reánk ütén-
 denek, jövő *Augustusnak* 15-dik napjáig semmi-
 hoz sem kezd *Koburg* hertzeg, az alatt a' sok tá-
 bori nyúghatatlanság miatt el lankadt armádiáját
 ki akarván nyugtatni, és az *Austriai* tartomá-
 nyokból hozzája menendő recrutákkal öregbiteni.
Jul. 14 dikén a' *Lüttichi*, avagy *Leodiai* püspök
 katonái is Cs. K. zsoldba vétettek, és minden ot-
 tan készített fegyverek *Mastrichtba* vitettek ál-
 ta'. — A' *Hennegau* tartományban 24 óra alatt
 1500 recrutát vettek ki a' Frantziák. — *Mas-
 trichtban* erős battériák készítettnek a' Frantziák-
 nak közzöntetésére. Ugyan ott mind az *Austriai*,
 mind az *Angus* seregeknek számokra egynéhány
 magazinumok állittatnak fel.

Frantzia Ország.

Igen nevezetes beszédet tartott *St. Just* a'
 köz Jóra ügyelő Commissió előtt *Jul.* 15 dik nap-
 ján, melyből mind a' Fr. demagogoknak hamis
 politicája, mind némelly *Európai* birodalmaknak
 gondolkozásának módja ki tetszik. Török Or-
 zág, úgymond *St. Just*, 40 milliomukban va-
 gyon, melly által annak haszontalan neutralitá-
 sánál egyebet nem nyertünk. — A' *Svédiai* ki-
 rálynak halálától fogva a' szegénység, és nyq-
 morúság neutralitást parantsolt ennek az ország-
 nak, és így nem szükség azt pénzen meg vásá-
 ro'ni. — *Dánia*, a' melly politicából, mások
 ellen való irigységből, és szükségből lett részre

nem hajlóvá, végtére is pénz-
 töltünk. — *Helvétziának* neu-
 költségünkben tölt. — A' *Génuai* resp.
 való társalkodásunk 31-ik *Májustól* fogva
 elzútonban 54 milliót nyelt el, melly
 szerént gabonáért, rész szerént a' több E.
 fejedelmek iránt való neutralitásnak feor-
 sáért, rész szerént pedig az ottan lejendő
 tionak el készítetéséért adtunk. — Az O
 szági monarchiáknak le rontására fordított
 tsünk haszon nélkül való volt, és még csak köl-
 kát sem okozott azoknak, — A' *Velencei* res-
 publicára tett költségeink által egyebet nem nyer-
 tünk, hanem hogy a' Fr. respub. áának czimerét
 magok közt fel emeltetni engedték, és hogy álta-
 lok levelezhetünk Török Országgal s: a. t.

Olasz Ország.

A' tüzet okádó *Vesuvius* hegy által okozta-
 tott veszedelmet, mellyről már két ízben is em-
 lékeztünk, illyetén módon adja elő egy *Nápolyi*
 magános levél: A' levegő égnek rendkívül való
 setét sűrűsége, és az azt egynéhányszor követett
 érezhető földindulás voltának a' *Vesuvius* gyűlla-
 dásának előjáró postáj, melly *Jun. 15-dikén* éj-
 fél előtt tizenégyedfél óraker rettentő ropogá-
 sok közt el kezdődvén, folyó viz módjára okád-
 ta ki tágas torkából a' benn el olvadt kénkö-
 vel elegyes salakot, mellynek tüzes folyamattya
 négy különböző úton ment bé *Torre del Gre-
 co* nevű városnak úttzáiba, mellyben minden ott
 találtatott embereket és okatlan állatokat meg-
 emésztvén, a' városon kívül öszve folyt, és rend-
 kívül való nagy zuhogással rohanván bé a' ten-
 gerbe egy nagy hegyet formált magából. Kén-
 telenek voltak az életeknek meg tartásán szorgal-
 matoskodó szegény lakosok vagyonaiknak hát-
 ra hagyásával honnysikból ki futni; a' vének
 és betegek, a' kik t. i. el nem futhattak, a' bar-
 mokkal egyetemben oda égtek, az el futottak pe-

re vonták magokat hátrább,
 tárat nyitvatván meg számokra
 /izukséges eledellel és itallal kívánta őket
 /asztalni. Egész Nápoly városában, sőt
 vidékén is két izni magasságra feküdt a'
 /ius tüzének hamva a' földön, mellyre még
 kinteni is rettentő dolog vala, és a' mely-
 /n. 21-dikén következett sűrű zápor esső
 el a' föld színéről — Jun. 19-dikén újabb
 /met és rémülést okozott a' *Vesuviusnak* meny-
 /örgő szava a' már eléggé meg félemlert lakosok-
 ban, a' midőn annak hegyes teteje, melly mint-
 egy koronája volt a' hegy alsóbb részének, nagy
 föld indulás és ropogás közt annak torkába bé
 esett. — A' Nápolyi királynak parantsolattyára,
 egynéhány természet vizsgáló tudósok ki menvén,
 szorossan meg vizgálták a' *Vesuviusnak* ezen mostan
 történt meg gyúladását, 's nagy változását, melly-
 ből ki tettik: 1.) hogy ez a' hegy felső részének
 bé omlása által egy fertály olasz mélföldnival ala-
 tsonyabbá lön a' *Vesuvius*, mint volt ennekélt-
 te. — 2.) hogy az abból ki folyt *lávának*, az az
 tüzes kö folyamatainak magassága 36 láb nyomai,
 szélessége pedig egy olasz mélföldni volt — 3.)
 hogy 5 négy szegű mélföldet borított el — 4.)
 hogy 18 ezer ember futott ki előbbi honnyából,
 az attól való félelem miatt — 5.) hogy 14 férfi,
 19 asszony, és 4168 barom eméltetett meg annak
 tüze által. A' felséges Nápolyi király atyai ké-
 pen akarván szerentsétlen jobbágyaira gondot vi-
 selni, egy bizonyos Commissiót állított ki, melly-
 nek fő kötelessége abban áll, hogy azon bődög-
 talan embereket minden ki telhetőképen segítse,
 és tisztitassa, 's építesse fel le rontatott hajlé-
 kaikat.

R é t s.

Múlt vasárnap este igen szép mesterséges tü-
 zet adott az *Annáknak* tífzteletére *Stuwer* úr, a'
 melly alkalmatossággal nemtsak a' *Praterben*, ha-

nem a' városnak kapuit
 tetve a' katona strázsák. —
Jósef Úr Eö Excellentziája, az égyesít
 és Magyar ud. ari Kamarának all- előü
 mélybeli virtusai, és a' Fels. udvarnak 's t.
 nak tett érdemei által meg nyerte ö Felségétől, l
 elsőb hazasságából származott fia, ugyan
láth Jósef úr, a' Fels. helytartó Taná'snál
 si iárius edes attyának Grófságában részeseül
 második hivesétől, született Gróf *Sándor* alle
 től származott, és ez után is származandó m
 zattyai pedig mindnyájan Grófi rangal birjanak.

Elegyes Tudósítások.

Az ifjú Pármai örökös hertzeget *Aranjustz-*
de lett érkezésekor, az első Status minister *Alau-*
dia hertzeg fogadta el a' királyi múlató palotá-
 nak alsó gráditsánál, 's egyenesen a' király la-
 kó szobájába vezette. a' kit a' király, egynéhány
 lépésnire eleibe menvén, nagy örömmel fogadott,
 's meg ölelte. Innen egyenesen azon szobába ve-
 zette ötet, a' mellyben a' királyné és királyi fa-
 milia öszve gyültek, és várták ezen kedves ven-
 dégeket. — Annaira meg bosszonkodtak *Cata-*
loniának lakosai a' Frantzia nemzetre, hogy min-
 den ottan lakott Frantziákat ki üztek magok köz-
 zül. — A' *Berlinben* múlató Lengyel követnek
 tudtára adatta a' Fels. Prussziai király, hogy mi-
 vel *Warsóviát* el hagyta *Buchholz* úr, addig mig
 a' Lengyel Országi zenebonák le nem tsendessitet-
 nek, semmi szükség nintsen követségére, és így
 ennekutánna, nem mint közönséges követséget
 viselt, hanem tsak mint magános személyt, úgy
 fogja tekinteni. Ama híres Fr. Finantz minister-
 nek *Neckernek* minap meg hólt szép felesége, azt
 hagyta kedves férjének testamentomban, hogy az
 ő teste spiritusba és ón koporsóba helyheztettes-
 sen, mellynek fedele üvegből legyen. Ki vévén
 az utólsót, minden kívánságát bé tellyesítette a'
 férje, sőt többet mivel, mintsem tölle kívánt,
 t. i. addig is mig kriptája el készülne, mellyben

...arom hólnap, háló szobájá-
 ...orsójába helyezettett testét tartani.
 /Austriai udvar is részt veszen a' Lengyel
 ...sek ellen inditatott hadakozásban, és Gr.
 ...oncourt Generál vezérlése alatt egynéhány
)bol álló sereg bé is ment a' Lengyel respub-
)nak földjére. Az ez iránt *Jul.* első napján ki-
)tatott, és Lengyel Országba bé is küldetett
)K. manifestum ekként szól: „ Minekutánna
 „ ö Császári, és apostoli királyi felségének lehe-
 „ tetlen vóit vólna tovább bé húnyt szemekkel
 „ nézni a' Lengyel Országban támadott, és az ő
 „ Felsége tartományaira nézve is igen rossz kö-
 „ vetkezéseket szürihető zenebonát: kegyelmesen
 „ parantsolni méltoztatott énnékem a' vezérlésem-
 „ rè bizatott Cs. K. seregekkel a' Lengyel hatá-
 „ ron bé menni, és ekképen nemisak minden ve-
 „ szedelmet el háritani Galliciónak határaitól, ha-
 „ nem egyszersmind a' Cs. K. földnek bátorságát
 „ is meg erőssíteni. Ahozképest, mindeneknek,
 „ a' kiknek illik, tudokra adatik, hogy a' kik
 „ a' Cs. K. seregek iránt tsendesen, bátorságos-
 „ san, mértékietesen, és illendöképen viseléndik
 „ magokat, bizonyosak lehetnek az ő Felsége vé-
 „ delmezéséről, mind személyeikre, mind pedig
 „ vagyonaikra, és örökségeikre nézve. Etleoben
 „ azok, a' kik magokat ellenünk szegezéndik,
 „ meg fogják érezni a' hadi fenytéknek és tör-
 „ vényeknek súllyát. — *Irattott a' Wielonichi*
 „ *fő kvártélyban Jun. 30 ik napján 1794 dik esz-*
 „ *tendőben.*

Magyar Ország.

Nagyságos Nagy Károlyi Gróf KAROLYI JOSEF
Urhoz Nemes Szathmár Vármegyének Fő. Is-
páni székhébe lett bé iktatásakor, Szent Jakab
havának 7 dik napján Nagy Károlyban 1794-ik
esztendőben.

Hajnal rózsás kezeivel Üzvén fejr lovait,
 Hozza arany szekerével Hirül kedvünk óráit.

Gerjed buzgón vidáms!
Minden, a' ki buzdúl!
Ohajtva várt öröm napra Kéz...
Ott már öreg, 's ifjú kíván Köz örömből re
Vetekedik, nem akarván Senki villza
Itten futnak a' Nemesek Versent heves.
Gyönyörűség v'g nézések; Öröm ül ortzá'
Fébus' villám sebességét Majd előzik futás
Kettőztetik fényességét
Arany, 's gyöngy ragyagással.
Jönek már a' Nagyságosok Deli bibor hintő
Homlokaik melly nyájosok!
Nevet ízemek vigabban.

A' Magyarok' Istenének; Ki vagy remek munkája!
Zich'i Károly! böltsességnek Képe! Ország Birája!
Téged' úgy-mint mennyből vártunk,
Tellyesítsd' örömünket!
Kiért forrón foházkodtunk, Károlyi Jósefünket,
Felségünknek kegyelméből Ültesd' ősi székébe!
Hozzá való szerezetből Ditső Attya' helyébe!
Ne halaszd' már készségedet!
Mert lankadnak szíveink.
Háládással érdemedet Zengni fogják nyelveink.

Ülzs már JOSEF tisztségedben,
'S vidámitod Megyédet!
Ülj sokáig! légy erőben! Bú ne érje fejedet!
Mikép' nyájas ízemeidből
Mosolyodnak gyöngyeid!
Mikép' piros ajakidból Zengnek okos igéid!
Néma képek! gyászos betük!
Bizonyságtok mint meg tsalt?
Nem hiszük, hogy el vesztettük
Sándort, Ferentzt' és Antalt.
Ez eleven drága képben Ama' három léleknek.
Éleztő ereje egyben Lenni látszik mindennek.

Újírtotta fejenként;
 Hírnár Megyét,
 Útvek éggvenként.
 (Mads itt múltani, És Musáknak serege;
 g minket horítani Tudatlanság' felleget
 atten ragyagtattya Igazságnak sugárját,
 hiszágnak el oslattya
 m fény vesztő homályját.
 qui tiszteletet Hozza régi díszére;
 Imberi szeretetet, Fegyhetetlen ösvényre,
 szánó foldeinket Kedvelteti bőséggel:
 A' *Nimfák* sík mezeinket Kellemetes zöldséggel,
 Gyors *Diana* erdőinken Tölt örömmel napokat;
Pales bőrtizes legelőken Tenyészteti nyájainkat
 Hegyeinknek mély székében
 Turkál *Plutó* hasznosan;
 Int, hogy legyünk reménységben,
 Kints-tárt nyit bizonyosan.
 Kék *Neptunus* rendbe szedi Zabolátlan vizeit;
 Hogy foglalják, nem engedi,
 Tartományunk' részeit.
 Nagy *Jupiter* látván kedvvel
 Több Istenek' kegyelmét;
 Nem rettent már menoykövekkel,
 Veti reánk figyelmét.
 Terjed tehát haszna 's neve Ez után is Megyénknek,
 Gyarapodik abban kedve
 Hazánknek 's Felségülöknek.
 Nézd' már Antal, bó dog Atya!
 Ért gyümölsét munkádnak,
 Engedelmes indú atya Meliyet hozott Fiadnak.
 JOSEF, Magyar nemzet' fénye!
 Tartományunk' egygy dísze!
 Országunknak nagy reménye!
 Bóldogságunk' főbb része!
 Szabadságunk', 's Törvényünket,
 Melly drágabb életünknel,
 Altal adjuk sziveinket, 'S ha mi kedvesb ezeknél.
 Mí szze-látó böltsességed, Hozzánk való szerelmed,
 És hatható tehetséged, Nemzeti gerjedelmed.

Oseidnek példájokra Vn
Ha fordúlnak azok bura,

A' Nevendék Maristákna
dákosság' Tanítója
Károlyban.

Méltóságos, és Nagyságos KÁROLYI Gróf
ERSEBET-hez, született Gróf Waldstein aszt)
szonyhoz, Keresztes Dámához; midőn Nagyságos
Férje Nagy Károlyi Gróf KAROLY JOSEF Úr Nemes Szathmár Vármegyének fő
Ispáni székebe fényes pompával helyhezettetne,
Sz. Jakab havának 7 dik napján Nagy Károlyban
1794.

Oh díze az Asszony nemnek! Ersébet! merő jóság!
Ambár Téged' nem esmérnek,
Kiket igaz jámborság'
Lelke; örülnek szivesbben Erkölsidnek hírére;
Mintsem éjjel setét ködben
Vigadunk hód' fenyére.
Im' hozzánk nem történetből
Jött csak hire Népednek;
De jösz Magad kegyélmémből
Az irgalmas Egeknek!
Jösz! jösz! nem rövid időre
Hogy egyedül esmérjünk;
De, oh öröm! jösz örökre,
Hogy jó vóltoddal élyünk.
Hogy uralkodó Férjeddal
Reánk uyert hatalmadnak
Köszölni tudnád Tiéiddel Gyümölsét,'s jóságodnak.
Hogy lévén Fő ispányunknak Oszoihatatlan Tarsa,
Légy tiszteletünk' tárgyának
'S bizodal munknak mássa.
Vajha igaz örömünket Méltán ki mutathatnánk!
Nem két színű sziveinket Előtted ki nyithatnánk!
Szerettyük a' jámborságot Mi is nem kérkedésből,
'S törvényes hatalmasságot
Semmi kényszerítésből.

sinak Nyertük szközléséből
ajuknak

Tartsa mindenés tárját,
Küldetett ajándékját.
Is ok más boldogságának. Ottan kívánságára,
A' hol ilyen ajándéknak Van hely birodaimára.
Mert ebben ügye fogyott. Könyörülő szószóllót;
Kit jobb szerentse el hagyott,
Gyümölcs s vigasztalót.
Mert ő hozzá hasonló Kellemetes mulatót:
Alatsonabb sorson való. Tökélletes izgatót.
Vagyon ebben táplálója,
'S gyámola nyomorútnak,
Kereszténynek van példája, Nevelője, árvának.
De, oh, hirtelen gondolat! Mire vittél engemet?
Tsenedesedj első indulat! Nem fárasztom elmémet.
Mert számat, 's határt az tehet
E' gazdag erkölcs tárban,
Ki fenéig talán mehet A' végetlen mély kútban.
E' nagy kintset Ti adtátok. Ingyen való jóságból
Egek! hogy Ti meg tartsátok,
Ma kötött fogadásból.
Hányszor e' nap vissza fordul,
Meg nem szününk áldozni;
'S valameddig vérünk buzdúl
Illy' akarattal lenni.
De Te, oh Junó! főképen Boldogítsd' ezt Fiaddal!
Kiket mi mostaniképen Tisztelünk utóinkkal!
Junó, Téged ismét kérünk,
Ad' meg Ezt jó vóltodból!
Ékes koszorút ígérünk
Szép lilium' 's rózsákból.

Farkas Lajos,

Tudákosság' Tanítója Nagy
Károlyban.

D. D. S.